

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№11

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 1336 sahifa.

2025-yil, noyabr

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

YASHIL TRANSPORT SIYOSATINING BARQAROR RIVOJLANISH VA TARMOQLARARO INTEGRATSIYADAGI O'RNI	21
Rahmonov Rasul Ne'matovich	
BANK AKTIVLARI VA PASSIVLARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	34
Safarov Sanjar Ravshan o'g'li	
O'ZBEKISTONNING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISH STRATEGIYALARI	38
Madraximova Irodaxon Sherzodbek qizi	
HUDUDIIY XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA MENEJMENT SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYA MODELII	43
Maxmudova Nozimaxon Baxriddinxonovna	
DAVLATNING BUDJET SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	50
A.A. Ismailov	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGINING MEXANIZMINI SAMARALI TASHKILLASHTIRISHDA MOLIYAVIIY MANBALARNI SHAKLLANTIRISHNI YO'NALISHLARI	56
Mansurov Mansur Alisherovich	
ANTIKRIZISLI BOSHQARUV TIZIMLARIDA RANGLI SIGNAL MEXANIZMLARINING FUNKSIYALARI	61
Aliqulov Aziz Haydarjonovich	
XODIMLARNI MOTIVATSIYALASHNING XALQARO MODELLARINI O'ZBEKISTON KORXONALARIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI	66
Yormamatov Qodirjon Juraqulovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT OMILLARI VA ULARNING QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARINING SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	71
Yaxshiyev Shahzod Sherari o'g'li	
OLIIY TA'LIM MUASSASALARI VA MEHNAT BOZORI INTEGRATSIYASI BO'YICHA XORIJIY TAJIRIBALARI	78
Haqqulov Fazliddin Faxriddinovich	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA RIVOJLANGAN VA RIVOJLANAYOTGAN DAVLATLAR TAJIRIBASI	84
Aripov Abdulaziz Sakijonovich	
YASHIL ENERGETIKA RIVOJLANISHINING IQTISODIIY SAMARADORLIGINI EKONOMETRIK BAHOLASH	89
Bobokulova Muhabbat Muhammadiyeva	
ELEKTRON TO'LOVLAR VA POS TIZIMLARI — KICHIK BIZNESDA SAMARASI VA XAVFLARI	93
To'liqinov Dilshodxo'ja Olim o'g'li	
MINTAQADA RAQAMLI IQTISODIYOTNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLII YO'NALISHLARI	98
Yusubov In'omjon Ikram o'g'li	
SOLIQ SIYOSATINI RAQAMLI BOSHQARISH ORQALI BUDJET DAROMADLARINI BARQARORLASHTIRISH STRATEGIYASI	103
Xodjimatomov Xamidullo Mamirjonovich	
OZIYQ-OVQAT TOVARLARI B2B BOZORINI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIIY MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH	108
Hayitboyeva Ullijon Bobonazar qizi	
FARMASEVTIKA SANOATIDA INVESTITSION FAOLIYAT SAMARADORLIGINI BAHOLASH	113
Yaqubov Timurbek G'anibekovich	
SHAXSNI OVOZI ASOSIDA IDENTIFIKATSIYALASH VA AUTENTIFIKATSIYALASH ALGORITMLARI	123
Ozoda Sabirova Shermamaxamatovna	

YASHIL IQTISODIYOT — BARQAROR RIVOJLANISH GENERATORI	129
Berdibekova Dilfuza Xoldorbekovna	
CHET EL MEHMONXONA TARMOQLARINING BRENDING STRATEGIYALARINI O'RGANISH	133
Ergashev Oybek Mamarasul o'g'li	
MILLIY IQTISODIYOTDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SOHASINING MOLIVAVIY SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY JIATLARINI TAKOMILLASHTIRISH	144
Arzikulov Otabek Ali o'g'li	
TRANSPORT TIZIMI SOHASI KORXONALARINING INNOVATSION SALOHİYATINI BAHOLASH YO'NALISHLARI	152
Ismailov Akmal Maxsudovich, Abilqosimova Shaxlo Sodiқ qizi	
MEHMONXONALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA XODIMLARNING O'RNI VA AHAMIYATI	158
Abduxamidov Sarvar Adxamovich, Normurodov Tal'at Normurod o'g'li	
KORXONALARDA HR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	163
Aminova Shaxnoza Aziz qizi	
JAHON IQTISODIYOTIDA OZIQ-OVQAT XAFSIZLIK RO'LI	168
Abdusamatov Barkamol Rustamjon o'g'li	
ТУРИСТИЧЕСКИЕ РЕСУРСЫ КАРАКАЛПАКСТАНА И СУЩЕСТВУЮЩАЯ ИНФРАСТРУКТУРА	174
Хошимова Камилла Навфал қизи	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MEXANIZMLARI: REKREATIONS TURIZM SOHASIDA QO'LLASH TAJRIBASI VA ISTIQBOLLARI	184
Najmitdinov G'ayratbek Sharifovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA VIRTUAL TA'LIM PLATFORMALARI: TEXNIK VA PEDAGOGIK TALABLAR, TIZIMLI TAHLIL VA IQTISODIY JIATLAR	189
Turayeva Adiba Ikramovna	
ICHKI AUDIT TIZIMI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	193
Nuridinova Barchinoy Xusniddin qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTIDA SUV RESURLARIDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	199
Xaitbaev Jasurbek Otaxanovich	
MINTAQANING EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMI	204
Raimboyeva Mashhura Davronbek qizi	
SURXONDARYO VILOYATIDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XODIMLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	210
Jobborov Anvar Egamberdiyevich	
ISLOMIY MOLIVALASHTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELEKTNING DOLZARBLIGI	217
Nazarov Nodirjon Namoz o'g'li	
JISMONIY SHAXSLARNING MOL-MULKINI SOLIQQA TORTISH MASALALARI	222
Mamadjanov Shuxrat Jalolidinovich	
ENTREPRENEURSHIP AND BUSINESS MANAGEMENT IN UZBEKISTAN	225
Abdukhalkova Komila Abdukhalkovna	
BANKLARDA BARQARORLIKNI TA'MINLASH UCHUN RAQAMLI YECHIMLARNI TAKOMILLASHTIRISH	229
Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi	
PAXTA-TO'QIMACHILIK SANOATINI MODERNIZATSIYA QILISH YO'NALISHLARI: TAHLIL VA TAKLIFLAR	233
Abdullayev Hamidulla Abdug'ani o'g'li	
WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF STATE FINANCIAL REGULATION MECHANISMS IN ENSURING THE CAPITALIZATION OF INSURANCE ORGANIZATIONS	238
Abdullaev Erkinjon Azamovich	
YASHIL IQTISODIYOTNI SHAKLLANTIRISHDA YASHIL MOLIVALASHTIRISHNING NAZARIY JIATLARI	245
Xalikov S. X.	

QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI BOZORIDA KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH	245
Xudayberganov Jasur Baxodirovich	
WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF STATE FINANCIAL REGULATION MECHANISMS IN ENSURING THE CAPITALIZATION OF INSURANCE ORGANIZATIONS	251
Abdullaev Erkinjon Azamovich	
NATIJAVIYLIKKA YO'NALTIRILGAN BUDJETLASHTIRISH JARAYONINING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI VA UNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	257
Allakuliyev Akmal Baltayevich	
SURXONDARYO VILOYATIDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XODIMLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	261
Jobborov Anvar Egamberdiyevich	
TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA BOSHQARUV TIZIMINI RESURSLARNI OPTIMALLASHTIRISH ORQALI TAKOMILLASHTIRISH.....	268
Avulchayeva Feruza Jurakuziyevna	
BANKLARDA BARQARORLIKNI TA'MINLASH UCHUN RAQAMLI YECHIMLARNI TAKOMILLASHTIRISH.....	272
Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi	
ZAMONAVIY ISH JOYLARINI SHAKLLANTIRISHDA AYOLLARNING ROLI	276
Tulyaganova Aziza	
ISLOMIY MOLIYALASHTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELLEKTNING DOLZARBLIGI.....	281
Nazarov Nodirjon Namoz o'g'li	
TURIZM MARKETINGINING NAZARIY ASOSLARI, ZAMONAVIY YO'NALISHLARI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI.....	286
Xamidov Otabek Bakidjanovich	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SOHASINING IQTISODIY KO'RSATKICHLAR TIZIMINI STATISTIK BAHOLASHNING USLUBIY JIHATLARI	290
Arzikulov Otabek Ali o'g'li	
ЭКОЛОГАМ ПОЧЕТ И УВАЖЕНИЕ	298
Максудова Шахиста	
DEBITOR VA KREDITOR QARZDORLIKNING MOHIYATI VA ULARNING O'ZGARISH TENDENTSIYALARI	304
Jo'raev Farruxbek Muxiddin o'g'li	
O'ZBEKISTONDA ISLOMIY MOLIYALASHTIRISH XIZMATLARI BOZORINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	307
Inomjonov Islomjon Iloxomjon o'g'li	
ENTREPRENEURSHIP AND BUSINESS MANAGEMENT IN UZBEKISTAN	311
Abdukhalikova Komila Abdukhalikovna	
МОБИЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ КОМПЕТЕНЦИЙ БУДУЩИХ ИНЖЕНЕРОВ.....	315
Хурамова Фарангиз Учкун кизи	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ НАЛОГОВ И АКЦИЗНАЯ РЕФОРМА УЗБЕКИСТАНА В ВТО	319
Дамир Рустамович Абдулов	
BANK TIZIMIDAGI ISLOHOTLAR SHAROITIDA LIKVIDLILIK RISKINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	324
Alimov Baxtiyor Murodovich	
BANK AUDITINING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	335
Narziyev Xayotjon Azamatovich	
O'ZBEKISTON SUG'URTA SOHASIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH MASALALARI.....	343
Abdimuminova Saodat Taxirjonovna	
TO'QIMACHILIK SANOAT MAXSULOTLARI EKSPORT FAOLIYATI TAHLILI VA BRENDDA LIDERLIK TUSHUNCHALARI.....	352
Abdulazizova Xushnoza Nayabovna	

ИНСТИТУЦИОНАЛЬНО-ПРАВОВЫЕ МОДЕЛИ УПРАВЛЕНИЯ ОТХОДАМИ НА ОСНОВЕ ОПЫТА РАЗВИТЫХ СТРАН И ВОЗМОЖНОСТИ ИХ АДАПТАЦИИ В УСЛОВИЯХ УЗБЕКИСТАНА.....	357
Д. Мейлиева	
O'ZBEKISTON AUDITORLIK TIZIMIDA KASBDOSHLAR TOMONIDAN BAHOLASH (PEER REVIEW) TIZIMINI JORIY ETISH ISTIQBOLLARI	361
Parpiyev Jaxongir Ilhomjonovich	
ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И БОЛЬШИЕ ДАННЫЕ (BIG DATA) В УПРАВЛЕНЧЕСКИХ РЕШЕНИЯХ.....	366
Шарипов Бахтиёр Михлибаевич	
O'ZBEKISTONDA SUVGA BO'LGAN TALABNI VAQTLI QATORLAR ORQALI TAHLIL QILISH	375
Sarvar Mamasoliyev	
BOSHQARUV VA NAZORAT MAQSADLARIDA XARAJATLAR HISOBINI TASHKIL ETISH	383
Isomuxamedov Akbarjon Boxodir o'g'li	
MINTAQALAR BARQAROR RIVOJLANISHINI TA'MINLASHNING ASOSIY YO'NALISHLARI.....	389
Salomat NOROVA	
O'ZBEKISTON TURIZM BREND BOZORINING HOZIRGI HOLATI VA TENDENSIYALARI.....	394
Zufarov Akmal Gulamiddinovich	
INNOVATSION IQTISODIYOTDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH METODOLOGIYASI.....	404
Qodirov Baxodirjon Tursunovich	
O'ZBEKISTON SOLIQ TIZIMINI MODERNIZATSIYA QILISHDA YAGONA INTERAKTIV DAVLAT XIZMATLARI PORTALINING O'RNI VA AHAMIYATI	408
Dehqonov G'ayratjon Raximovich	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA INNOVATSION HAMDA TIJORATLASHTIRISH MASALALARI	414
Inoyatov Mardonbek Mo'min o'g'li	
OLIY IQTISODIY TA'LIM ORQALI EKO-INNOVATSIYALAR VA "YASHIL" INVESTITSİYALARNI RAG'BATLANTIRISH MEKANIZMLARI: SIYOSIY VA INSTITUTSIONAL DOIRALAR	418
Xasanova Zarina Maxamadaliyeva	
XODIMLAR MALAKASINI OSHIRISH — ZAMON TALABI.....	427
Narzullaev Oybek Narzullaevich	
BUXGALTERIYA HISOBINI YURITISHDA JURNAL-ORDER SHAKLINING AHAMIYATI.....	433
Axmedjanov Abdufoto	
KENDALL VA SPEARMAN TARTIBIY KORRELYATSIYA Koeffitsiyentlari asosida YASHIL IQTISODIYOT INDIKATORLARINING STATISTIK O'ZARO TA'SIRINI MODELLASHTIRISH	437
Muradov Rustamjon Sobitxonovich	
ИНТЕНСИВНЫЕ И ЭКСТЕНСИВНЫЕ ОГРАНИЧЕНИЯ В РЕГУЛИРОВАНИИ СПРОСА.....	442
Аминджанова Румейса Батыровна, Камилова Наргиза Абдукахоровна	
ИНКЛЮЗИВНЫЙ ПОДХОД В ТУРИЗМЕ: ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ И УЗБЕКСКАЯ ПРАКТИКА	445
Азимова Шахло Таировна	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIVAVIY HISOBOTNING XAQARO STANDARTLARIGA O'TISHNING HOLATI VA TAHLILI	450
Bayjanov Sarsengaliy Xalmuratovich	
UZUM EKSPORT QILUVCHI KOMPANIYALARDA YASHIL O'TISH JARAYONINI QO'LLAB-QUVVATLASH UCHUN EKO-MARKETING VA AYLANMA IQTISODIYOT TAMOIYILLARINI INTEGRATSIYALASH.....	454
Usmonova Diyora Mahmud qizi	
UMUMTA'LIM MAKTABLARIDA XARAJATLAR SMETASI VA SHTATLAR JADVALINING TAHLILI: OPTIMALLASHTIRISH VA SAMARADORLIKNING YANGICHA USULLARI (NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA)	461
Umarov Avzaljon Yodgorali o'g'li	
INVESTITSİYALARINING KIRIB KELISHIGA TO'SQINLIK QILUVCHI MUAMMOLARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI.....	467
Alimova Dilafro'z Tohir qizi	

FARMATSEVTIKA KORXONALARIDA MOLIVAVIY HISOBOT SHAKLLARINI TAKOMILLASHTIRISH VA INVESTORLAR UCHUN AXBOROT OCHIQLIGINI TA'MINLASH	470
Turdikulova Gulshad Nurmamatovna	
ISHLAB CHIQRISH KORXONALARIDA MOLIVAVIY HISOBOTLARNING SHAFFOFLIGINI OSHIRISHDA MOLIVAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARINING AHAMIYATI.....	477
Uztemirov Alisher Aktam o'g'li	
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA SANOAT TARMOQLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASHGA YO'NALTIRILGAN BANDLIK TUZILMASINI OPTIMALLASHTIRISH	482
Tursunov Bekmuxammad Omonovich	
XORIY TAJRIBALARIDA SOLIQ BAZASINI ANIQLASH TARTIBI METODOLOGIYASINING MAVJUD METODLARI VA ULARNING XUSUSIYATLARI.....	489
Xalikchayeva Sadokat Ilxomjonovna	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNING KONSEPTUAL ASOSLARI VA UNING MAMLAKAT IQTISODIYOTIDAGI O'RNI.....	496
Ramatillaev M.R.	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI SUG'URTALASH VA DIVERSIFIKATSIYA QILISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	502
Eshboyev Shahobiddin Anorqul o'g'li	
TIJORAT BANKLARI O'RTASIDAGI RAQOBATNI BAHOLASH VA KUCHAYTIRISHNING ZAMONAVIY METODOLOGIYASI: O'ZBEKISTON TAJRIBASI.....	506
Qulmetov Mansurbek Ro'zmatovich	
XALQARO REYTING TASHKILOTLARINING OLIY TA'LIM MUASSASALARIGA TA'SIRI VA MAVJUD PLATFORMALAR.....	515
O'rozboyev Xayrulla Murodboy o'g'li	
TALABALAR MOTIVATSIYASINING MEKANIZMLARI: LOYIHA ASOSIDAGI TA'LIM TEKNOLOGIYALARIDA.....	523
Kasimova (Mulladjanova) Nasiba Azimdjanovna	
ISH KUCHIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA NORASMIY BANDLIKNI SOYADAN CHIQRISH BO'YICHA TAKLIFLAR ISHLAB CHIQISH	531
Pulatov Dilshod Xaqberdiyevich, Maxkamova Shaxlo Yulchiyevna, Absamatov Baxrom Danakulovich	
KASBIY TA'LIM MAZMUNIDA TA'LIM VA ISHLAB CHIQRISH INTEGRATSIYASINI RAG'BATLANTIRISH ORQALI O'RTA BO'G'IN KADRLAR TAYYORLASHNING JOZIBADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	538
Tojiyev Sirojiddin Sayriddinovich	
O'ZBEKISTONDA TURIZM INFRATUZILMASINI BOSHQARISH TIZIMINING TURLARI VA SHAKLLARI.....	542
Muminova Mavjuda Sharifovna	
SUV RESURLARIDAN FOYDALANISHNI STRATEGIK BOSHQARISH SAMARADORLIGI MASALALARI	547
Kadirkhodjayeva Nilufar Rahmatullayevna	
MHXSGA MUVOFIQ ASOSIY VOSITALAR HISOBINI TASHKIL ETISH MASALALARI.....	552
Aliyev Sherzod Abdixomidovich	
ФАКТОРЫ ЭФФЕКТИВНОГО РАЗВИТИЯ ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	558
Аллаева Г.Ж.	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH SHAROITIDA INVESTITSION MUHITNI YAXSHILASH YO'NALISHLARI	564
Irisqulova Munisa Akmal qizi	
TASHABBUSLI BUDJET JARAYONLARI DOIRASIDA 2024-YILDA AMALGA OSHIRILGAN ISHLAR TAHLILI	569
Xamidov Xabibullo Xikmatulla o'g'li	
MINTAQA SANOATIDA AHOLI JON BOSHIGA YAQQ O'ZGARISHINING DINAMIK TAHLILI.....	574
Nabiyev G'ulom Abdusalomovich	

INFRATUZILMAVIY INVESTISIYA LOYIHALARINI DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK ASOSIDA MOLIYALASHTIRISHDA RISKLARNI BOSHQARISHNING XORIJ TAJRIBALARI	583
Ergashev Axmadjon Maxmudjon o'g'li	
ПРОБЛЕМЫ ГЛОБАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ ЗЕЛЕННОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ В ЭКОЛОГИИ.....	587
Максудова Шахиста	
PAHTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARINING INVESTITSION FAOLIGINI OSHIRISHNING ILMIY-USLUBIY JIHATLARI	593
B.Sh.Shadmanov	
ECONOMIC INDICATORS OF SUPPLY CHAIN EFFICIENCY IN UZBEKISTAN'S EXPORT SECTOR	597
Mukhammadiyaminova Shakhzoda Sherzodovna	
BUDJET TASHKILOTLARIDA BUDJETDAN TASHQARI MABLAG'LAR HISOBI VA ICHKI AUDITNI TAKOMILLASHTIRISH.....	602
Muxtorova Maftuna Salohiddin qizi	
RAQAMLASHTIRISH JARAYONIDA BANKLARNING XAVFSIZLIGI VA MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING ILMIY-AMALIY ASOSLARI	607
Aliyeva Umidaxon Xusanboyevna	
XIZMATLAR SOHASI VA KAMBAG'ALLIK O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIK.....	611
Dawletmuratov Adilbay Mirzabaeovich	
PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF INDUSTRIAL CLUSTERS BASED ON THE PRINCIPLES OF A "GREEN ECONOMY"	615
Boboqulov Sanjar Baxronkulovich, Kamolov Oybek Faxriddin o'g'li	
ПЕРСПЕКТИВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СОВЕРШЕНСТВОВАНИИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СВОБОДНЫХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ЗОН В НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ.....	620
Халимжанов Дилшод Эргашбекович	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI INNOVATSION RIVOJLANISHDAGI O'RNI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	626
Mavlyanov Muzaffar Yusupovich	
NAMANGAN VILOYATI TURIZM SOHASINING SO'NGGI YILLARDA RIVOJLANISHI VA STATISTIK TAHLILI	630
Kuymuratova Matlubaxon Abdimanabovna	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI EKSPORTINING IQTISODIY BARQARORLIGINI TA'MINLOVCHI OMILLAR TAHLILI	634
Faxriddinov Bahriddin	
INNOVATSION SHAROITDA TO'QIMACHILIK SANOATI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	640
Sattarov Ilkhomjon Rahimjanovich	
IQLIM O'ZGARISHI SHAROITIDA SUV RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI	645
Nurmatov Norbek Jo'rayevich	
MINTAQA LOGISTIK XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING INNOVATSION VA INSTITUTSIONAL ISTIQBOLLARI	652
Xalimov Javlonbek Shaxriyorovich	
KORXONALARNING BANKROTLIK EHTIMOLINI SUN'IY INTELLEKT YORDAMIDA PROGNOZLASH	659
Zaynutdinov Ismoil Samariddin o'g'li	
АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ЦИФРОВИЗАЦИИ ФИНАНСОВЫХ РЫНКОВ	665
Шомуродов Равшан Турсункулович	
MEDIA LOYIHALARINI BOSHQARISH: O'ZBEKISTON OAV AMALIYOTI TAHLILI	673
Yo'ldosheva Dilobar Jaxongir qizi	
O'QITISH NATIJALARINI ZAMONAVIY BAHOLASH TAMOYILLARI	677
Abdullayeva Sanobar Berdiyevna, Xujakulov Shaxriyor Shokir o'g'li	
MALAYZIYADA PROGRESSIV VA INKLYUZIV ISLOMIY MOLIYA TIZIMINI RIVOJLANTIRISH: 2024-YIL TAJRIBASI VA NATIJALARI	681
Safarova Nasiba Gulmurod qizi	

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ПРОВЕДЕНИЯ ПРОЦЕДУР ДЬЮ-ДИЛИДЖЕНС В АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВАХ.....	687
Прокудина Кристина Александровна	
HUDUDLARDA INVESTITSIYA SALOHİYATINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	692
Xalilova Madinabonu Abduraxmon qizi	
LIZING MUOMALALARI HISOBINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	701
Baxadirov Alisher Komilovich	
TIJORAT BANKLARINING JISMONIY SHAXSLAR DEPOZITLARI VA ULARNI OPTIMALLASHTIRISH YO'LLARI	705
Melikov Otabek Maxmadaminovich	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLASHTIRISH VA EKOTIZIMNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI	711
Erkinova Feruza Najmitdinovna	
DAVLAT SEKTORIDA ICHKI NAZORAT TIZIMINI BAHOLASHDA SUN'IY INTELEKTDAN FOYDALANISH: XAVF YOKI IMKONIYAT	717
Ostonokulov Azamat Abduraximovich, Tadjiev Erkin Muxitdinovich	
SUN'IY VA KIMYOVIY TOLALARNING TO'QIMACHILIK SANOATIDA EKOLOGIK BARQARORLIKNI TA'MINLASHDAGI O'RNI	723
Raximov Furqat Jalolovich	
OLIY TA'LIM MASSASALARINING MOLIVAVIY RESURLARINI BOSHQARISH MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	728
Mahmudov Akbar Abduraximovich	
TA'LIM XIZMATLARI BOZORINI TAKOMILLASHTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLAR.....	733
Abdullayev Suyun Artikovich	
O'ZBEKISTONDA AVTOMOBILSOZLIK KORXONALARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARI: "UZAUTO MOTORS" AJ AMALIYOTI VA NATIJALARI.....	737
Allabergenov Azamat Joldasbayevich	
WAYS TO USE MARKETING DATA IN THE MANUFACTURING ENTERPRISE VALUATION PROCESS	742
Musayeva Shoirazimovna, Usmonova Dilfuza Ilkhomovna	
KICHIK SANOAT KORXONALARI O'RTASIDAGI ISHLAB CHIQARISH VA KOOPERATIV ALOQALAR HOLATI.....	747
Boyutayev Olimjon Urayimovich	
BANK RISKLARI VA ULARNI TA'SIRINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISHDA STATISTIK HISOBOTLARNI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	753
Kamoldinov Sardorbek Maxamadsobir o'g'li	
O'ZBEKISTONDA AYOLLARNING ISH BILAN BANDLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI	761
Eshqobulova Charos O'roq qizi	
O'ZBEKISTONNING BARQAROR RIVOJLANISH KONSEPSIYASI: TARIXIY MEROS VA ZAMONAVIY YASHIL TEXNOLOGIYALAR UYG'UNLIGI.....	766
Azimova Shohista Salohiddinova	
SOLIQ TIZIMIDA RAQAMLI MARKIROVKALANGAN TOVARLARNI RAQAMLASHTIRISHNI TAKOMILLASHTIRISH MUAMMOLARI	770
Muxammadov Nodir Karimovich	
BIZNES JARAYONLARINI OPTIMALLASHTIRISHDA "LEAN MANAGEMENT" TIZIMINI JORIY ETISHNING ILMIY ASOSLARI	775
Muhiddinov Ozodbek Ikromjon o'g'li, Shakirova Gulrux Po'latjon qizi, Ozodbek Musayev	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING TURISTIK POTENTIALI UMUMIY TAVSIFI.....	783
Madaminova Sanobar Askarovna	
KICHIK BIZNES KORXONALARIDA EKSPORT MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQARISH KONSEPSIYASINI SHAKLLANTIRISH VA RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI.....	789
Boymirzayev Zokirjon Mashrabboyevich	
AHOLINING TURMUSH DARAJASI VA UNING KO'RSATKICHLARI.....	794
Sayitbayev Shermirza Datkamirzayevich	

KORXONA ASOSIY XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKT SIFATIDA AHAMIYATI.....	799
Yuldashova Yoqutoy Murodjon qizi, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
DAVLAT ISHTIROKIDAGI KORXONALARNI XUSUSIYLASHTIRISH JARAYONIDA KADRLAR SALOHIYATINI SAQLAB QOLISH VA RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI.....	803
Bekchanov Ruslan Ambiyatovich	
PARALLEL KORPUS ASOSIDA INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA QISHLOQ XO'JALIK ATAMALARINING EKVIVALENTLIK XUSUSIYATLARI.....	807
Yulduz Xalilova Nasriddinovna	
KOLBASA VA GO'SHT MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQUARISHDA CHIQUINDISIZ ISHLAB CHIQUARISH ("ZERO WASTE") MODELINING ROLI: XORIJIY TAJRIBA VA O'ZBEKISTON SHAROITIDAGI AMALIY YO'NALISHLAR.....	810
Eshtemirova Anora Norboy qizi	
EKSPORTYO'R KORXONALARDA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI BO'YICHA QO'SHILGAN QIYMAT VA FOYDA SOLIG'INI TO'G'RI HISOBLANISHI TAHLILI VA ISTIQBOLLARI	814
Sobirova Xilola Rustam qizi	
O'ZBEKISTONDA TO'QIMACHILIK VA TIKUV-TRIKOTAJ SANOATI RIVOJLANISHINING MILLIY RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHDAGI O'RNI	819
Ikramova Taxmina Latifovna	
YANGI RIVOJLANAYOTGAN BOZORLARIDA HR QAROR QABUL QILISH JARAYONINI TAKOMILLASHTIRISHDA IQTISODIY TA'LIMNING ROLI	824
Dilfuza Shokirova	
UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR HISOBINI XALQARO BUXGALTERIYA STANDARTLARI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	833
Abdiev Mutolib Anvar o'g'li	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK TIZIMINING NAZARIY VA USLUBIY ASOSLARI	838
Raximjonova Shohsanam Baxodirovna	
AKTIVLAR VA MAJBURIYATLARNI MHXS ASOSIDA BAHOLASHNING ZARURIYATI VA AHAMIYATI	842
G'anibayev Iloxomjon Shokiraliyevich	
XORIJIY INVESTITSIYALARNI JALB QILISH JARAYONINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI VA HUDUDIIY IQTISODIY RIVOJLANISH BILAN BOG'LIQLIGI	847
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, Turdimuratova Aziza Alisherovna	
AGRAR ISHLAB CHIQUARISHNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA "QISHLOQ XO'JALIGI-4.0" VA "AQLLI QISHLOQ XO'JALIGI" KONSEPSIYALARIDAN SAMARALI FOYDALANISH.....	851
Yusupov Muxiddin Soatovich	
PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARINI MOLIYALASHTIRISH MANBALARINI GURUHLASH VA BAHOLASH.....	860
Davlyatov Bekzodjon Aslanxojayevich	
TA'LIM TIZIMINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHDA XORIY TAJRIBASINING AHAMIYATI	864
Sobirov Shaxzod Ozod o'g'li	
O'ZBEKISTONDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI SOLIQQA TORTISHNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	868
Karimov Mirolimjon Karimjon o'g'li	
ПРОБЛЕМЫ МЕЖДУНАРОДНОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА В ЭКОНОМИЧЕСКОМ РАЗВИТИИ УЗБЕКИСТАНА.....	875
Аликулов С. А., Хамракулова О. Д.	
YASHIL IQTISODIYOTDA KORXONALAR BOSHQARUV MEKANIZMLARINING EVOLYUTSIYASI: KONSEPTUAL TAHLIL.....	880
Nabiev Bobur Muhammadqosim o'g'li	
SUD-HUQUQ TIZIMINI YANADA DEMOKRATLASHTIRISH: JORIY HOLATI, MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR.....	884
Majidov Muslimbek Maxamadjon o'g'li	

IQTISODIYOTNI LIBERALLASHTIRISH SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGIDA KLASSTERLARNI TASHKIL ETISHNING TASHKILIY-HUQUQIY ASOSLARI.....	889
Xo'jageldiyev Chorshanbi Pardayevich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH.....	893
Shaymanova Nigora Yusupovna	
XO'JALIK FAOLIYATINI SAMARADORLIGI VA BIZNES HOLATINI BAHOLASH	899
Abdukarimova Muslima Abduaziz qizi, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
CROSS-BORDER E-COMMERCE IN CENTRAL ASIA.....	904
Bakhtiyorjon Komilov	
O'ZBEKISTONDA NORASMIY SEKTOR ISHCHILARINING PENSIYA TA'MINOTI MASALALARI.....	908
Abdulazizova Nargiza Baxodir qizi	
KORXONA VA TASHKILOTLARDA QOG'OZ SARFINI OPTIMALLASHTIRISHDA JAHON TAJRIBASI	913
Oripov Mirzo Mahmudovich	
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ТЕХНОЛОГИЙ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В ЗАЩИТЕ ВНУТРЕННЕГО РЫНКА ОТ КОНТРАФАКТНОЙ ПРОДУКЦИИ (НА ПРИМЕРЕ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН).....	917
Ибраимова Махсура Уснатдин кизи	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	922
Xasanova Robiyaxon Kamoliddin qizi	
THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGIES ON THE PROCESSES OF DIGITAL TRANSFORMATION IN THE INSURANCE INDUSTRY.....	927
D.D.Omonova	
THE ROLE OF INTERNATIONAL FINANCIAL INSTITUTIONS IN THE GLOBAL ECONOMY AND THEIR STAGES OF DEVELOPMENT	933
Yovkochev Sherzod	
YURIDIK SHAXSLARNI YIRIK SOLIQ TO'LOVCHILAR TOIFASIGA KIRITISH MEZONLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	941
To'raqulov Bekzod Hazratqul o'g'li	
BUTUNJAHON SAVDO TASHKILOTIGA A'ZO BO'LIHDA SOLIQ TIZIMINI TRANSFORMATSIYA QILISHNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI.....	945
Xojakbar Zaynabidinov	
BANK TIZIMIDA TAVAKKALCHILIK TUSHUNCHASI VA UNI BAHOLASHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	950
Malikova Dilrabo Muminovna, Shakarova Kumush Faxriddin qizi	
REAL SEKTOR TARMOQLARINI KREDITLASHDA MOLIVAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASH YO'LLARI.....	955
Savurbayev Zafar Abdumuminovich	
INVESTITSIYA JOZIBADORLIGINI OSHIRISHDA IQTISODIY BARQARORLIK OMILLARI VA ULARNING BOSHQARUVI	960
D. G. Bazarov	
YANGI O'ZBEKISTONDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK SOHASINI YANADA TAKOMILLASHTIRISH HAMDA KOMPLEKS TIZIMLASHTIRISH	966
Abdullayev Javohir Abdumalik o'g'li	
XIZMATLAR KO'RSATISH KORXONALARIDA INNOVATSIYA FAOLIYATINI SAMARALI TASHKIL ETISH VA BOSHQARISH: IQTISODIY TAHLIL VA ISTIQBOLLI TAVSIYALAR	971
Xudayberdiyeva Nargiza Nizomiddin qizi	
MINTAQADA KICHIK BIZNES KORXONALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	976
Ergashev Jamshid Jamoliddinovich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA INNOVATSION MAHSULOTLARNI ISHLAB CHIQRISHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	981
Mirzayev Kobil Nosirjonovich	

PUL AYLANMASINI TASHKIL QILISHNING XORIJ TAJRIBASI VA O'ZBEKISTONDA FOYDALANISHNING IMKONIYATLARI.....	987
Gadoyev So'hrob Jumakulovich	
MARKETING VA TOVAR STRATEGIYALARINI ISHLAB CHIQISH	993
Ibadullayeva Sevara Allashukurovna, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
PILLACHILIK SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSIYA VA DAVLAT KO'MAGIGA OID METODOLOGIK YONDASHUVLAR	998
Xudoykulov Mamarasul Radjabovich	
SURXONDARYO VILOYATIDAGI KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNING QURILISH SOHASIDAGI ULUSHINING TREND MODELLARI ORQALI TAHLILI	1005
Mamatkulova Xurshida Nasrullayevna	
THEORETICAL AND METHODOLOGICAL BASES OF TEXTILE PRODUCTS MARKET SEGMENTATION	1012
Ibaydullaeva Feruza Kholjuraevna	
O'ZBEKISTONNING JINOIY FAOLIYATDAN OLINGAN DAROMADLARNI LEGALLASHTIRISHGA QARSHI KURASH TIZIMIGA SUN'YI INTELLEKTNI INTEGRATSIYASI: BANK SEKTORIDA JORIY ETISHNING POTENSIALI VA TO'SIQLARINI BAHOLASH	1018
Rashidov Avazbek Raximovich	
UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR HISOBINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	1025
Shermatov Sirojiddan Xaydarovich	
РОЛЬ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В УСОВЕРШЕНСТВОВАНИИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ КОМПОНЕНТОВ ПРОЕКТА «БЕЗОПАСНЫЙ ГОРОД»	1029
Иминов Акбаржон Одилжонович	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOQLARIDA BOSHQARUV SALOHİYATINI OSHIRISH	1034
Tleubergenov Raxat Shahibaevich	
THE ROLE OF ESG IN ADVANCING CORPORATE REFORMS IN UZBEKISTAN	1038
Zakhidov Azizbek Rustamovich	
O'ZBEKISTONDA MARKETING ROLI ORQALI IQTISODIY SIYOSATGA TA'SIRI.....	1043
Egamberdiyev Muzaffar	
DAVLAT BUDJETI JARAYONINI OPTIMALLASHTIRISH YO'NALISHLARI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	1046
Nosirov Islombek Xurram o'g'li	
O'ZBEKISTONDA JISMONIY SHAXSLARDAN OLINADIGAN DAROMAD SOLIG'INING PROGRESSIV STAVKASINI JORIY ETISH MEKANIZMI	1052
Pulatov Dilshod Xaqberdiyevich, Mamatkulov Salimjon Raxmonkulovich, Xujamuradov Abrorbek Ro'zimurat o'g'li, Otabekov Otajon G'ayrat o'g'li, Abdiyev Mansur Musurmonovich	
KORXONANING MODDIY BAZASI	1060
Ozodova Shahzoda Ulug'bek qizi	
FINTECH-STARTAPLAR VA TIJORAT BANKLARI HAMKORLIGI: SINERGETIK INTEGRATSIYA VA INNOVATSION EKOTIZIM SHAKLLANISHI	1064
Normo'minov Temurbek Sheraliyevich	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATCHILARINING MEHNATIGA HAQ TO'LASHDA YANGI YAGONA TARIF SETKASINI JORIY ETISH MASALALARI	1069
Oqiljonov Azizjon Olimjon o'g'li	
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ДИСТАНЦИОННЫХ БАНКОВСКИХ УСЛУГ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ	1074
Хасилова Висола Шоохоровна	
HARD WORK, INDEBTEDNESS AND HOPE: A SOCIO-ECONOMIC LOOK OF MODERN LABOR	1078
Rakhmatullayev Sarvar Nazar o'g'li, Abdukarimova Muborak Sharaf qizi, Madrakhimova R. G.	
KORXONALARDA ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARI VA ULARNI HISOBGA OLISH.....	1085
Muradova Minavvar Izzatullayevna	
O'ZBEKISTONDA AKT SOHASINING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH DINAMIKASI: SAMARADORLIKNI BAHOLASH VA RAQAMLASHTIRISHNING MUAMMOLARI	1089
Salibaev Xabibullo Negmatullaxanovich	

TIJORAT BANK KREDIT PORTFELINING SIFAT BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	1094
G'aybullayev Odil Baxtiyarovich, Amanova Xurshida Inyatullaevna	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA O'ZINI-O'ZI BAND QILISH ORQALI KAMBAG'ALLIKNI PASAYTIRISH MASALALARI.....	1099
Azimova Hulkar Egamberdiyevna	
СОКРАЩЕНИЕ БЕДНОСТИ КАК СОЦИАЛЬНАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ РЕФОРМЫ УЗБЕКИСТАНА.....	1103
Амирджанова Ситора Суннат кизи	
IQTISODIY JARAYONLARNI BOSHQARISHDA OPTIMALLASHTIRISH MODELLARI VA ULARNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI.....	1108
Ibragimov Nodir Nusriddinovich	
MARKETINGDAGI ISTE'MOLCHILAR MOTIVATSIYASIDA NAFLILIK NAZARIYALARIDAN FOYDALANISH.....	1113
Jalilov Jamshid G'anijonovich	
AHOLI ZICH HUDUDLARDA KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHINING HOZIRGI HOLATI TAHLILI ANDIJON VILOYAT MISOLIDA.....	1119
Karimov Abdusamat Ismonovich, Bo'stonova Nilufar Abdusmatovna	
CHAKANA SAVDO KORXONALARIDA ISTE'MOLCHILAR XULQ-ATVORINING SAVDO HAJMIGA TA'SIRINING TAHLILI.....	1125
Haydarova Mohichehra Xurram qizi	
BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHDA AXBOROT-KOMMUNIKATSION TEXNOLOGIYALARNING O'RNI.....	1131
Haydarov Husanboy Ahmadjon o'g'li	
DAVLAT QARZINING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: PANEL MA'LUMOTLAR TAHLILI.....	1135
Sanakulova B. R., Jamolov M.M.	
AUDITNING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA HISOBOT SANASIDAN KEYINGI HODISALAR AUDITI.....	1142
Muydinov Erkin Djumaldinovich	
AUTSORSING FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI.....	1148
Xamidov Anis Choriyevich	
BIOCHEMICAL CHANGES IN THE BODY DURING THE PERIOD OF FATIGUE AND REST AFTER WORK FOR ATHLETES.....	1153
Yoldasheva Roila Jumaevna, Ruyobova Shakhlo Anvar qizi	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHGA OID XORIJIY MAMLAKATLARNING ILG'OR NAZARIYALARI VA YONDASHUVLARI.....	1159
Muradova Nazira Raximjanovna	
XORAZMDA IQTISODIY BARQARORLIK MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1165
Xudayorova Munira Omonboy qizi	
QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA INNOVATSION BUXGALTERIYA HISOBINI JORIY ETISH.....	1170
Mirzayev Komiljon Abdullajonovich	
SOLIQ MA'MURCHILIGI MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI SOLIQ SOLISH BAZASINI KENGAYTIRISH IMKONIYATLARI.....	1175
Jononmirzayeva Dilafruz Ilhom qizi	
ИЗБАВЛЕНИЕ ОТ ИНФЛЯЦИИ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ЦИФРОВЫХ МЕТОДОВ И МАТЕМАТИЧЕСКИХ МОДЕЛЕЙ В СФЕРЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ.....	1180
Абидов А.А., Ахраров Б.С., Паязов М.М., Ахмедов А.М.	
O'ZBEKISTONDA YOSHLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH VA INNOVATSION BIZNES TASHABBUSLARINI QO'LLAB-QUVVATLASH MEXANIZMLARI.....	1185
Karimova Mavjuda Boxodirovna	
INVESTITSIYA MUHITINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI YUQORI TEXNOLOGIYALI TARMOQLARNI RIVOJLANTIRISH VA IQTISODIY BARQARORLIKNI TA'MINLASH.....	1189
Raxmatova Nargizaxon A'zamxonovna	

O'ZBEKISTONDA ELEKTRON PULGA O'TISH ISTIQBOLLARI, KORRUPSIYA VA YASHIRIN IQTISODIYOTGA QARSHI KURASHISHDA KUTILAYOTGAN SAMARADORLIK	1195
Pulatov Dilshod Xaqberdiyevich, Abdiyev Mansur Musurmonovich	
KICHIK BIZNES TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI IQTISODIY XAVFSIZLIGI MASALALARI	1202
Anafiyayev Abdurashid Mamasidiqovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARI HISOBINI AVTOMATLASHTIRISH	1206
Xusinov Ibragim Ismoilovich	
ЭВОЛЮЦИЯ ТОРГОВОЙ ПОЛИТИКИ ТУРЦИИ В КОНТЕКСТЕ ИНТЕГРАЦИИ В ГЛОБАЛЬНЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ЦЕПОЧКИ	1210
Солиев Абдумаджид Джабборович	
MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI DIREKTORINING MOLIVAVIY SAVODXONLIGI: NAZARIYA VA AMALIYOTI.....	1215
Abdullayeva Nafisa Shavkatovna, Boymuradov Normurod Abdusodikovich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIGA MOLIVAVIY HIMOLA XIZMATLARI KO'RSATISHNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	1220
G'aniyeva Nozima Alijon qizi	
ОЦЕНКА ПОТЕНЦИАЛА КЛАСТЕРИЗАЦИИ КОКОНОПЕРЕРАБАТЫВАЮЩИХ ПРЕДПРИЯТИЙ НА ШЕЛКОВОМ ОТРАСЛИ УЗБЕКИСТАНА.....	1225
Ходжиматов Равшанбек Расулжанович	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA ISH BILAN BANDLIK SHAKLLANISHINING XORIY TAJRIBASI	1231
Abdusaidov Akmal Abduvaliyevich	
TEMIR YO'L TRANSPORTI KORXONALARIDA MOLIVAVIY-IQTISODIY BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH UCHUN KONTROLLING VOSITALARINI JORIY ETISH.....	1236
Kayumov Zafarbek Odil o'g'li	
BANK HR JARAYONLARIDA SUN'IY INTELLEKTNI QO'LLASH IMKONIYATLARI.....	1243
D. Djabbarova	
MEHNAT BOZORIDA NORASMIY BANDLIKNI QISQARTIRISH MEXANIZMLARI	1247
Mirzakarimova Muyassarxon Muminovna	
IJTIMOY XIZMATLAR TIZIMIDA DAVLAT VA NODAVLAT SEKTORINING O'ZARO ALOQASI HAMDA XORIYIY TAJRIBA TAHLILI.....	1251
Berdiyeva Nafisa Qahramonovna	
ПРИМЕНЕНИЕ КОНТРОЛЛИНГА В ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА	1257
Каюмов Зафарбек Одил угли	
BILVOSITA SOLIQLAR HISOBINI TASHKIL ETISHDA SOLIQ NAZORATINING AHAMIYATI	1263
Djalilov Rahmonkul Hamidovich	
INVESTITSION FAOLIYATNING IQTISODIY MOHIYATI VA UNING SANOAT RIVOJLANISHIDAGI O'RNI	1268
Yuldoshev Sobir Fayzullayevich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI IQTISODIYOTINING TRANSFORMATSIYASI SHAROITIDA AHOLI DAROMADLARINING TAQSIMOT TAHLILI.....	1272
Bayxonov Baxodirjon Tursunbayevich	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI MARKETINGNI QO'LLASHNING XORIY TAJRIBASI.....	1277
Raxmatova Shaxnoza Rustamovna, Ochilova Dilnoza Ismoil qizi	
ФОРМИРОВАНИЯ УСТОЙЧИВОЙ ЗАНЯТОСТИ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ В УСЛОВИЯХ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ	1283
Б.С. Разакова	
ZAMONAVIY TURISTIK KLASSTERLARNI BOSHQARISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	1289
Azim Pulatov	
O'ZBEKISTONDA YOSHLAR BANDLIGINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI VA DAVLAT SIYOSATINING SAMARADORLIGI	1296
Qodirov Baxodirjon Shuhratovich	

YASHIL TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA SANOAT KORXONALARINING ISHLAB CHIQRISH SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING AHAMIYATI	1302
Ergashev Sanjarbek Sobirjon o'g'li	
ONLAYN TA'LIM PLATFORMALARI INTERAKTIV CHATBOTLARI SAMARADORLIGINI KOMPLEKS BAHOLASH	1306
Zaripova Mukaddas Djumayozovna, Yusupova Asila Xidirqul qizi	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASHNING TAKOMILLASHTIRILGAN USLUBIYOTI	1313
Abdullayeva Sevaraxon Xasanovna	
ZARAFSHON MINTAQASI HUDUDLARIDA IQTISODIY MUTANOSIBLIKKA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI VA ULARNING O'ZGARISH TENDENSIYALARI	1320
Murtazayev Isabek Bazarbayevich	
O'ZBEKISTONDA AHOLI TURMUSH DARAJASINI YAXSHILASHNI MOLIYAVIY MANBALARI	1327
Mansurov Mansur Alisherovich, Xolbekova Dilobarxon Rasuljon qizi	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA MONETAR SIYOSATNING TRANSMISSIYA MEXANIZMLARI SAMARADORLIGI.....	1330
Boltayeva Nilufar Shavkat qizi	

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA MONETAR SIYOSATNING TRANSMISSIYA MEXANIZMLARI SAMARADORLIGI

Boltayeva Nilufar Shavkat qizi

O'zbekiston Respublikasi Bank-moliya akademiyasi magistranti

E-mail: nkhshavkatovna039@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasida monetar siyosat transmissiya mexanizmlarining samaradorligi 2020–2024-yillar dinamikasi misolida tahlil qilingan. Tadqiqot doirasida foiz stavkalari, kredit, valyuta kursi va kutilmalar kanallari bo'yicha Markaziy bank qarorlarining real sektor hamda makroiqtisodiy ko'rsatkichlarga ta'siri empirik ma'lumotlar asosida o'rganildi. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, foiz stavkalari kanali iqtisodiyotga nisbatan sekin uzatilmoqda, tijorat banklarining foiz siyosati esa asosiy stavkadagi o'zgarishlarga cheklangan darajada javob bermoqda. Kredit kanali iqtisodiy faollikni qo'llab-quvvatlashda muhim omil bo'lsa-da, banklar tizimidagi davlat ulushining yuqoriligi sababli bozor mexanizmlarining to'liq ishlashi cheklangan. Valyuta kursi kanali eng faol transmissiya yo'nalishlaridan biri sifatida tashqi savdo jarayonlari va narxlar barqarorligiga sezilarli ta'sir ko'rsatdi. Kutilmalar kanali esa kommunikatsion siyosatning kuchayishi natijasida faollashib, inflyatsion kutishlarning barqarorlashuviga yordam bermoqda. Umuman olganda, O'zbekistonda monetar transmissiya mexanizmlari izchil shakllanib bormoqda hamda inflyatsion targetlash rejimiga o'tish uchun zarur institutsional sharoitlar yaratilmoqda.

Kalit so'zlar: monetar siyosat, transmissiya mexanizmi, foiz stavkasi kanali, kredit kanali, valyuta kursi, inflyatsion targetlash, Markaziy bank.

Abstract. This article analyzes the effectiveness of monetary policy transmission mechanisms in the Republic of Uzbekistan using the 2020–2024-year dynamics as a basis. The study examines the impact of the Central Bank's decisions through interest rate, credit, exchange rate and expectations channels on the real sector and macroeconomic indicators using empirical data. The findings indicate that the interest rate channel transmits to the economy relatively slowly, as commercial banks' interest-rate policies respond only modestly to changes in the policy rate. The credit channel plays an important role in supporting economic activity; however, the high share of state participation in the banking system limits the full functioning of market mechanisms. The exchange-rate channel is identified as the most active, significantly influencing external trade and price stability. The expectations channel has strengthened in recent years due to enhanced communication policies, contributing to the stabilization of inflation expectations. Overall, monetary transmission mechanisms in Uzbekistan are gradually developing, providing the institutional groundwork for the transition to an inflation-targeting regime.

Key words: monetary policy, transmission mechanism, interest rate channel, credit channel, exchange rate, inflation targeting, Central Bank.

Аннотация. В данной статье проанализирована эффективность механизмов трансмиссии монетарной политики Республики Узбекистан на основе динамики 2020–2024-годов. В рамках исследования изучено влияние решений Центрального банка по процентным ставкам, кредитам, валютному курсу и инфляционным ожиданиям на реальный сектор и макроэкономические показатели с использованием эмпирических данных. Результаты показывают, что канал процентных ставок передаётся в экономику относительно медленно, а политика процентных ставок коммерческих банков ограниченно реагирует на изменения основной ставки. Кредитный канал играет важную роль в поддержке экономической активности, однако высокая доля государства в банковском секторе снижает эффективность рыночных механизмов. Канал валютного курса является наиболее активным и оказывает значительное влияние на внешнеторговые процессы и ценовую стабильность. Канал ожиданий в последние годы усилился благодаря развитию коммуникационной политики, что способствует стабилизации инфляционных ожиданий. В целом механизмы монетарной трансмиссии в Узбекистане постепенно формируются, создавая институциональную основу для перехода к режиму таргетирования инфляции.

Ключевые слова: монетарная политика, механизм трансмиссии, канал процентных ставок, кредитный канал, валютный курс, таргетирование инфляции, Центральный банк.

KIRISH

O'zbekiston Respublikasida amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar jarayonida monetar siyosatning ahamiyati sezilarli darajada ortib bormoqda. So'nggi yillarda mamlakat iqtisodiyotida bozor tamoyillarini chuqurlashtirish, valyuta bozorini liberallashtirish, foiz siyosatini erkinlashtirish hamda moliyaviy institutlarning mustaqilligini oshirishga qaratilgan qarorlar pul–kredit siyosatining yangi bosqichini boshlab berdi. Ushbu jarayonda Markaziy bankning asosiy vazifasi sifatida narxlar barqarorligini ta'minlash va inflyatsiyani pasaytirish ustuvor yo'nalish sifatida belgilangan.

2020–2024-yillarda mamlakat iqtisodiyoti pandemiya oqibatlari, tashqi savdo tarkibidagi nomutanosibliklar, global inflyatsion bosim hamda geoiqtisodiy noaniqliklar sharoitida shakllangan bo'lsa-da, Markaziy bank ehtiyotkor, ammo moslashuvchan pul–kredit siyosatini olib borish orqali makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga erishdi. Ushbu davrda monetar siyosatning asosiy yo'nalishlari sifatida foiz koridorini takomillashtirish, ochiq bozor operatsiyalarini kengaytirish, pul massasi dinamikasini muvozanatlashtirish va kommunikatsion siyosatni kuchaytirish ustuvor ahamiyat kasb etdi.

Monetar siyosatning iqtisodiyotga ta'siri transmissiya mexanizmlari orqali amalga oshirilishi bois, ushbu mexanizmlarning qay darajada barqaror va samarali faoliyat ko'rsatayotgani milliy iqtisodiy barqarorlikning muhim omillaridan biri sanaladi. Xalqaro tajriba foiz stavkalari, kredit, valyuta kursi va kutilmalar kanallarining to'liq shakllanishi monetar siyosat choralari real sektorga ta'sirini kuchaytirishini ko'rsatadi. O'zbekiston sharoitida mazkur kanallar izchil shakllanib borayotgan bo'lsa-da, ularning samaradorligi bo'yicha ma'lum farqlar kuzatiladi.

Shu munosabat bilan ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining 2020–2024-yillardagi faoliyati misolida monetar siyosat transmissiya mexanizmlarining holati, ishlash xususiyatlari va iqtisodiyotga ta'siri tizimli ravishda tahlil qilinadi. Empirik ma'lumotlar asosida ushbu mexanizmlarning samaradorligi baholanadi hamda inflyatsion targetlash tizimini to'liq joriy etish uchun zarur shartlar aniqlanadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

O'zbekiston Respublikasida monetar siyosatning ilmiy–nazariy asoslarini shakllantirish, Markaziy bank faoliyatini modernizatsiya qilish va bozor tamoyillariga asoslangan iqtisodiy boshqaruv tizimini rivojlantirish so'nggi yillarda eng dolzarb yo'nalishlardan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Mustaqillikdan keyingi dastlabki davrda davlatning pul–kredit siyosati asosan makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlash, milliy valyutani mustahkamlash va inflyatsiyani pasaytirishga yo'naltirilgan edi (Vahobov, 2016).

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. M. Mirziyoyevning 2017-yil 2-sentyabrda qabul qilingan PF–5177-sonli "Valyuta siyosatini liberallashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni¹ mamlakat monetar tizimida tub islohotlarga asos bo'ldi. Mazkur farmon orqali milliy valyuta — so'mning erkin ayirboshlash mexanizmi joriy qilindi va Markaziy bank faoliyati bozor tamoyillariga mos ravishda qayta yo'naltirildi (O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Farmoni, 2017). Ushbu o'zgarishlar Markaziy bankning asosiy maqsadlari qatorida narxlar barqarorligini ta'minlash, inflyatsion targetlash tizimini bosqichma-bosqich joriy etish hamda pul–kredit siyosatini prognozlash asosida olib borishni belgilab berdi.

O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki tomonidan har yili e'lon qilinadigan "Pul-kredit siyosatining asosiy yo'nalishlari" hujjatlarida 2020-yildan boshlab inflyatsion targetlash tizimiga o'tishning bosqichlari, zarur institutsional sharoitlari va metodologik asoslari belgilab borilmoqda (CBU, 2023). Hujjatlarda 2025-yilga kelib inflyatsiya darajasini 5 foizgacha pasaytirish Markaziy bankning ustuvor maqsadi sifatida qayd etilgan.

Milliy iqtisodiyot bo'yicha olib borilgan ilmiy tadqiqotlarda O'zbekiston olimlari — A. Vahobov, Sh. Zoyirov, N. Saidova, D. Jalolov, B. Abdurahmonov va X. Xakimov monetar siyosatning iqtisodiy barqarorlikdagi o'rnini turli jihatlarida tahlil qilgan.

Masalan, Vahobov (2018) o'z tadqiqotlarida Markaziy bank tomonidan qo'llanilayotgan foiz siyosati, qayta moliyalash stavkasi va kredit hajmlarining iqtisodiyotdagi investitsion faollikka ta'sirini o'rgangan hamda monetar mexanizmlarning real sektor bilan integratsiyasi hali to'liq shakllanmaganini ta'kidlaydi.

Zoyirov (2020) esa tijorat banklari likvidlik bozorining yetarlicha rivojlanmaganligi, Markaziy bankning operatsion instrumentlari samaradorligini oshirish zarurligi va pul bozorida raqobatning kuchaytirilishi iqtisodiy o'sishni qo'llab-quvvatlash uchun muhim omillar ekanini asoslaydi.

Saidova (2021) o'z ilmiy izlanishlarida inflyatsion targetlash siyosatini joriy etish jarayonida fiskal va monetar siyosat uyg'unligini ta'minlashning dolzarbligini ta'kidlaydi. Uning fikricha, davlat byudjeti defitsitining yuqori darajada bo'lishi monetar instrumentlarning ta'sirini cheklashi mumkin. Shuning uchun davlat qarzini optimallashtirish, byudjet xarajatlarini samarali rejalashtirish va moliya bozori infratuzilmasini rivojlantirish monetar siyosatning samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi.

¹ <https://www.lex.uz/uz/docs/-3326421>

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda O'zbekiston Respublikasida monetar siyosat transmissiya mexanizmlarining samaradorligi 2020–2024-yillar kesimida tahlil qilindi. Metodologiya quyidagi ilmiy yondashuvlarga asoslandi:

Statistik tahlil. Markaziy bank, Statistika qo'mitasi va xalqaro tashkilotlarning ochiq ma'lumotlari asosida asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlar — foiz stavkalari, kredit hajmi, pul massasi, valyuta kursi va inflyatsiya dinamikasi chuqur o'rganildi.

Transmissiya kanallarini baholash. Foiz stavkalari, kredit, valyuta kursi va kutilmalar kanallari bo'yicha indikatorlar solishtirilib, monetar qarorlarning real sektorga o'tish darajasi aniqlangan.

Tahliliy umumlashtirish. Statistik natijalar asosida transmissiya mexanizmlarining kuchli va zaif jihatlari baholanib, pul–kredit siyosatining iqtisodiyotga uzatilish samaradorligi bo'yicha ilmiy xulosalar shakllantirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Pandemiya yillarida yuzaga kelgan global iqtisodiy beqarorlik sharoitida Markaziy bank iqtisodiyotdagi talab va taklif muvozanatini saqlash maqsadida ehtiyotkor pul–kredit siyosatini amalga oshirdi. 2020-yilda qayta moliyalash stavkasi 15 foiz etib belgilangan bo'lsa, 2023-yil davomida ushbu ko'rsatkich 14 foiz darajasida saqlanib, iqtisodiy faollikni qo'llab-quvvatlash bilan birga inflyatsion kutilmalarni pasaytirishga xizmat qildi (CBU, 2024). Pul massasining (M2) hajmi 2020-yildagi 114,7 trillion so'mdan 2024-yilda 260 trillion so'mdan oshgani iqtisodiyotda pul taklifining izchil o'sishi, kreditlash hajmlarining kengayishi va bank tizimining moliyaviy vositachilikdagi o'rnining mustahkamlanayotganini ko'rsatadi. Shu bilan birga, inflyatsiya darajasi 2020–2022-yillarda ikki raqamli diapazonda saqlanib qolgan bo'lsa-da, 2023-yilda 9,5 foizgacha pasayishi Markaziy bankning qat'iy pul–kredit yondashuvi va fiskal–monetar uyg'unlikning kuchayganidan dalolat beradi.

So'nggi yillarda monetar siyosatning asosiy yo'nalishlari qatorida inflyatsiyani barqaror past darajada ushlab turish, iqtisodiyotda real foiz stavkasining ijobiyligiga erishish orqali milliy valyutada jamg'arish rag'batlarini oshirish, likvidlikni tartibga solish mexanizmlari va foiz koridorini takomillashtirish orqali banklararo bozor faoliyatini kengaytirish ustuvor ahamiyat kasb etdi. CBU ma'lumotlariga ko'ra, 2023-yilda Markaziy bank ochiq bozor operatsiyalari hajmini 40 foizdan ortiq oshirgan bo'lib, bu moliya bozorida qisqa muddatli likvidlik tebranishlarini yumshatib, foiz stavkalari barqarorligini ta'minlashga xizmat qilgan. Inflyatsion targetlash tizimiga bosqichma-bosqich o'tish jarayonida kommunikatsion siyosatning kuchaytirilishi natijasida aholi va biznes sub'yektlarining iqtisodiy kutilmalarni shakllantirish jarayoniga oid ma'lumotlardan xabardorlik darajasi sezilarli oshdi.

2020–2024-yillar makroiqtisodiy dinamikasi O'zbekiston iqtisodiyotining o'rtacha 6 foiz atrofida barqaror o'sib borganini ko'rsatadi. Ushbu o'sish investitsiya hajmlarining ortishi, xususiy sektor faolligining kengayishi va eksport salohiyatining mustahkamlanishi bilan izohlanadi. Inflyatsiya darajasining bosqichma-bosqich pasayib borishi esa monetar siyosat choralarining maqsadli, izchil va prognozga asoslangan tarzda olib borilayotganini tasdiqlaydi.

Amaldagi monetar siyosatni baholash natijalari Markaziy bankning pul–kredit instrumentlari orqali iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda muhim rol o'ynayotganini ko'rsatadi. Shu bilan birga, transmissiya mexanizmining ayrim kanallari, xususan foiz va kredit kanallari samaradorligining to'liq shakllanmaganligi kuzatiladi. Tijorat banklarining kredit siyosati va bozor foiz stavkalari Markaziy bankning asosiy stavkadagi o'zgarishlariga nisbatan sekin javob berayotganini inobatga olganda, monetar siyosatning real sektor darajasiga yetib borishini kuchaytirish uchun banklararo raqobatni rivojlantirish, kapital bozorining imkoniyatlarini kengaytirish va fiskal–monetar uyg'unlikni yanada mustahkamlash muhim omil sifatida qaraladi.

Umuman olganda, 2020–2024-yillar O'zbekistonda pul–kredit siyosatini modernizatsiya qilish jarayoni sifatida e'tirof etiladi. Bu davrda Markaziy bank faoliyati xalqaro standartlarga bosqichma-bosqich yaqinlashtirilib, narxlar barqarorligi, shaffoflik va prognozlash tamoyillari iqtisodiy siyosatning markaziy yo'nalishiga aylandi. Natijada, inflyatsion targetlash rejimining to'liq joriy etilishi uchun zarur nazariy va amaliy asoslar shakllandi.

O'zbekiston iqtisodiyotida monetar siyosatning samaradorligi asosan transmissiya mexanizmlari orqali namoyon bo'ladi. Ushbu mexanizmlar Markaziy bank qarorlarining real sektor, narxlar darajasi, investitsiya jarayonlari va iste'mol xulq-atvoriga ta'sirini belgilaydi. Xalqaro tajriba kuchli transmissiya tizimi mavjud mamlakatlarda monetar siyosat qisqa muddatda ham kutilgan natijalarni berishi, iqtisodiy o'sish va inflyatsiya jarayonlarining muvozanatda saqlanishini ko'rsatadi (IMF, 2023). O'zbekiston sharoitida asosiy transmissiya yo'nalishlari sifatida foiz stavkalari, kredit, valyuta kursi va kutilmalar kanallari shakllangan bo'lib, ularning har biri monetar siyosatning real sektorga o'tish jarayonida muhim ahamiyatga ega.

Foiz stavkalari kanali Markaziy bankning asosiy stavkasidagi o'zgarishlar iqtisodiyotdagi kredit narxiga, investitsiya hajmiga va umumiy talabga qanday ta'sir etishini ifodalovchi mexanizm sifatida qaraladi. 2020–2024-yillar davomida qayta moliyalash stavkasining 15 foizdan 14 foizgacha pasaytirilganiga qaramay, tijorat

banklarining o'rtacha kredit foiz stavkalari 20–23 foiz diapazonida saqlanib qolgan (CBU, 2024). Ushbu tafovut foiz siyosatining real sektorga uzatilish darajasi hali to'liq shakllanmaganini anglatadi. Kredit resurslari qiymatining nisbatan yuqoriligi, banklararo bozor hajmining cheklanganligi va kapital bozorining yetarlicha rivojlanmaganligi mazkur kanal samaradorligini pasaytiruvchi omillar sifatida namoyon bo'ladi (1-jadval).

1-jadval. Markaziy bank asosiy stavkasi va tijorat banklari kredit foiz stavkalari o'rtasidagi farq dinamikasi keltirilgan²

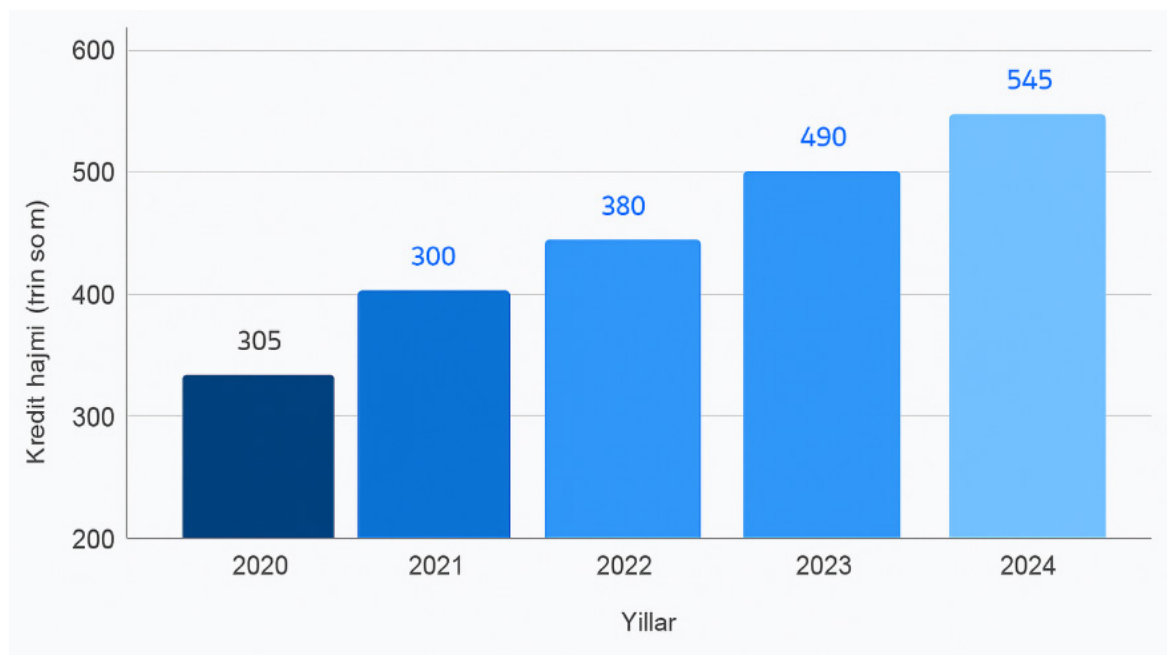
Yil	Markaziy bank asosiy stavkasi (%)	Tijorat banklari o'rtacha kredit foizi (%)	Farq (foiz punkt)
2020	15,0	23,1	8,1
2021	14,0	22,5	8,5
2022	14,0	21,9	7,9
2023	14,0	20,7	6,7
2024	13,5	19,8	6,3

Ushbu jadval tahlili shuni ko'rsatadiki, Markaziy bank asosiy stavkasining pasayishi kredit foiz stavkalariga nisbatan sekin uzatilmogda. Bu holat pul–kredit siyosatining real sektor darajasigacha yetib borish mexanizmi izchil shakllanib borayotgan bo'lsa-da, uning to'liq ishlashini ta'minlash uchun qo'shimcha institutsional kuchaytirish talab etilishini anglatadi.

2. Kredit kanali

Kredit kanali iqtisodiyotda qarz mablag'laridan foydalanish imkoniyatlari, moliyaviy vositachilik jarayonlari va bank tizimi likvidligi orqali ta'sir ko'rsatadi. O'zbekiston iqtisodiyotida ushbu kanal so'nggi yillarda sezilarli faollashgan, chunki bank tizimi aktivlari 2020–2024-yillar oralig'ida qariyb 1,8 barobar oshgan. CBU ma'lumotlariga ko'ra, 2020-yilda tijorat banklarining umumiy kredit portfeli 305 trillion so'mni tashkil etgan bo'lsa, 2024-yil yakuniga kelib ushbu ko'rsatkich 545 trillion so'mga yetgan. Ushbu dinamik o'sish banklar tomonidan iqtisodiyotning turli tarmoqlarini moliyalashtirish imkoniyatlarining kengayganini anglatadi.

Shu bilan birga, kreditlarning 55 foizdan ortiq qismi davlat ishtirokiga ega banklar tomonidan shakllantirilayotgani bozorda resurs taqsimotining to'liq raqobatga asoslangan mexanizmlari izchil shakllanib borayotganini ko'rsatadi. Bu holat kredit kanali samaradorligini yanada kuchaytirish uchun banklararo raqobatni rivojlantirish, xususi banklar ulushini oshirish va kapital bozorining institutsional salohiyatini mustahkamlash zarurligini ta'kidlaydi (1-rasm).

1-rasm. O'zbekiston bank tizimi kredit portfeli o'sish dinamikasi³

² O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki, 2024-yilgi hisobotlar
³ cbu.uz

Kredit kanali iqtisodiyotga pul–kredit siyosati ta'sirining muhim yo'nalishlaridan biri bo'lib, tijorat banklarining kreditlash siyosati, foiz siyosati va risklarni boshqarish darajasi ushbu mexanizmning samarali ishlashini belgilaydi. Shu nuqtai nazardan, likvidlikni boshqarish instrumentlarini rivojlantirish, banklararo bozor mexanizmlarini takomillashtirish va xususiy banklar ulushining oshishi kredit kanalining samaradorligini sezilarli darajada kuchaytiradi.

3. Valyuta kursi kanali

Valyuta kursi kanali Markaziy bankning qarorlari eksport, import, kapital oqimlari va tashqi savdo balansini orqali iqtisodiyotga ta'sir etadigan mexanizm sifatida ahamiyat kasb etadi. O'zbekistonda 2017-yilgi valyuta bozorining liberallashtirish milliy valyuta — so'mning talab va taklif asosida shakllanishiga zamin yaratdi. 2020–2024-yillar oralig'ida so'mning AQSH dollariga nisbatan kursi 10 450 so'mdan 12 850 so'mgacha pasayishi asosan tashqi savdodagi nomutanosibliklar va global narxlar dinamikasi bilan izohlanadi. Shu bilan birga, Markaziy bankning valyuta intervensiyalari hajmining izchil qisqarishi bozor tamoyillarining mustahkamlanayotganini ko'rsatadi. Valyuta kursi orqali inflyatsion bosimning yumshashi, eksport raqobatbardoshligining oshishi va import o'rnini bosuvchi ishlab chiqarishning kengayishi kuzatilmoqda.

4. Kutilmalar (expectations) kanali

Monetar siyosatning samaradorligini belgilovchi asosiy omillardan biri — bu kutilmalar kanali. Ushbu kanal Markaziy bank qarorlari va kommunikatsion siyosatining iqtisodiy sub'yektlarning kelajakdagi inflyatsiya, foiz stavkalari hamda umumiy iqtisodiy faollik haqidagi qarorlariga qanday ta'sir etishini ifodalaydi. Aholi va biznes sub'yektlarining iqtisodiy qarorlari — jamg'arma, investitsiya yoki iste'mol jarayonlari — bevosita ularning shakllangan kutilmalariga tayanadi. Shu bois, Markaziy bankning aniq, izchil, ochiq va barqaror axborot siyosati inflyatsion kutilmalarni barqarorlashtirishda hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi.

O'zbekiston sharoitida ushbu jarayon so'nggi yillarda sezilarli darajada rivojlandi. Markaziy bank tomonidan joriy etilgan kommunikatsion siyosat doirasida iqtisodiy ko'rsatkichlar, inflyatsion prognozlar va foiz stavkalariga doir ma'lumotlarning muntazam e'lon qilinishi iqtisodiy ishonchni mustahkamlashga xizmat qilmoqda. 2021-yildan boshlab aholi va biznes kutilmalarini muntazam monitoring qilish amaliyoti yo'lga qo'yilib, inflyatsion kutilmalarni o'lchash tizimi takomillashtirildi. Bu yondashuv xalqaro tajribaga yaqinlashish bilan birga, monetar siyosat qarorlarini yanada asosli va ishonchli tarzda qabul qilish imkonini beradi (CBU, 2023).

Empirik kuzatishlar Markaziy bank qarorlari va bayonotlari izchil bo'lgan sharoitda iqtisodiy sub'yektlarning kutilmalari real makroiqtisodiy ko'rsatkichlarga moslashishini va natijada inflyatsion bosimning kamayishini ko'rsatmoqda. Aksincha, kommunikatsion siyosatdagi noaniqliklar ishonchga ta'sir qilishi mumkin, shu sababli Markaziy bank tomonidan ishlab chiqilgan strategik kommunikatsiya modeli — “forward guidance” yondashuvi — kutilmalar kanalining barqaror ishlashini ta'minlashga qaratilgan. Ushbu yondashuv iqtisodiy agentlarga Markaziy bankning kelajakdagi siyosiy yo'nalishlari haqida oldindan ma'lumot berib, qaror qabul qilishdagi noaniqlikni kamaytiradi. Masalan, inflyatsiya maqsadlarining aniq belgilanishi va ularga erishish bo'yicha chora-tadbirlarning ochiq e'lon qilinishi bozor ishtirokchilarining iqtisodiy xatti-harakatlarini ushbu siyosatga moslashtirishi, natijada inflyatsion kutilmalarning “anchoring” holatiga — markaziy prognoz atrofida barqarorlashuviga olib keladi.

O'zbekistonning so'nggi yillardagi tajribasi shuni ko'rsatadiki, Markaziy bank kommunikatsiyasining tizimli yo'lga qo'yilishi inflyatsion targetlash tizimini samarali joriy etishga, iqtisodiy sub'yektlar ishonchini oshirishga va moliyaviy bozordagi barqarorlikni kuchaytirishga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, axborot oqimini chuqur tahlil qilish, media monitoring tizimlarini mustahkamlash va jamoatchilik bilan ikki tomonlama muloqotni jadallashtirish kutilmalar kanalining yanada mustahkamlanishiga yordam beradi. Iqtisodiy agentlar o'rtasida “inflyatsion kutilmalar indeksi”ni shakllantirish va ularning dinamikasini tahlil qilish tizimini joriy etish ham ushbu kanalning samaradorligini oshiradi.

Kutilmalar kanali pul–kredit siyosatining eng sezgir, shu bilan birga eng kuchli transmissiya mexanizmlaridan biridir. Uning ta'siri Markaziy bank qarorlarining to'g'ridan-to'g'ri iqtisodiy agentlarning psixologik va xulq-atvor reaksiyalariga yetib borishi orqali namoyon bo'ladi. Shu sababli, Markaziy bankning doimiy axborot siyosati, prognozlarning aniqligi, kommunikatsion strategiyaning shaffofligi va siyosiy mustaqillik darajasi ushbu kanalning samarali ishlashini belgilovchi asosiy omillar sifatida e'tirof etiladi.

Yuqoridagi tahlillar O'zbekiston Respublikasida monetar siyosatning transmissiya mexanizmlari izchil shakllanib borayotganini ko'rsatadi. Hozirgi sharoitda Markaziy bank tomonidan amalga oshirilayotgan pul–kredit siyosati foiz stavkalari, kredit, valyuta kursi va kutilmalar kanallari orqali iqtisodiyotga ta'sir ko'rsatmoqda. Biroq ushbu kanallar faoliyatining samaradorligi o'zaro farqlanishi siyosatning to'liq ta'sirchanligini ta'minlash uchun tizimli islohotlarning davom ettirilishini talab etadi. Valyuta kursi kanali esa eng faol yo'nalishlardan biri bo'lib, milliy valyutaning bozor tamoyillari asosida shakllanishi eksport-import jarayonlarini muvozanatlashtirish va tashqi iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlashga xizmat qilmoqda. Kutilmalar kanali so'nggi yillarda sezilarli faollashgan bo'lib, Markaziy bankning ochiq kommunikatsiyasi iqtisodiy ishonchni oshirishda muhim omilga aylangan. Mavjud imkoniyatlar bilan bir qatorda, “forward guidance” tizimini kengaytirish, kommunikatsion

ishonch indikatorlarini shakllantirish hamda iqtisodiy ommaviy axborot vositalari bilan o'zaro muloqotni kuchaytirish ushbu kanal samaradorligini yanada oshiradi.

Umuman olganda, O'zbekistonning hozirgi monetar siyosat tizimi xalqaro amaliyotga mos yo'nalishda izchil rivojlanmoqda. Foiz, kredit va valyuta kanallarini integratsiyalagan kompleks yondashuv hamda kutilmalar kanalining to'liq shakllanishi pul–kredit siyosatining umumiy samaradorligini oshirmoqda. Bu esa uzoq muddatda inflyatsion targetlash tizimini to'liq joriy etish va iqtisodiy o'sishning barqarorligini ta'minlash uchun mustahkam asos yaratadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari O'zbekiston Respublikasida monetar siyosatning transmissiya mexanizmlari izchil shakllanib borayotganini va iqtisodiyotning bozor tamoyillari asosida modernizatsiya qilinishi bilan ushbu mexanizmlar samaradorligi bosqichma-bosqich kuchayayotganini ko'rsatadi. 2020–2024-yillar davomida Markaziy bank tomonidan amalga oshirilgan pul–kredit siyosati ustuvor ravishda narxlar barqarorligini ta'minlash, inflyatsion kutilmalarni boshqarish, foiz va valyuta mexanizmlarini takomillashtirish hamda moliya bozorining institutsional salohiyatini mustahkamlashga yo'naltirildi. Ushbu yondashuv makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlash, iqtisodiyotda talab va taklif muvozanatini saqlash hamda iqtisodiy faollikni qo'llab-quvvatlashda muhim omil bo'lib xizmat qildi.

Foiz stavkalari kanalining nisbatan sekin ishlashi banklararo bozorning yetarlicha rivojlanmaganligini ko'rsatsa-da, Markaziy bank tomonidan foiz koridori va likvidlik boshqaruvi mexanizmlarining takomillashtirilishi ushbu kanal samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Kredit kanali iqtisodiy faollikni rag'batlantirishda yetakchi o'rin tutib, bank tizimi aktivlarining sezilarli oshishi real sektorni moliyaviy qo'llab-quvvatlash imkoniyatlarini kengaytirdi. Shu bilan birga, kreditlarning ma'lum qismi davlat ishtirokiga ega banklar ulushiga to'g'ri kelayotgani bozor raqobatini oshirish zaruratini ko'rsatadi.

Valyuta kursi kanali o'rta muddatda eng faol transmissiya yo'nalishlaridan biri sifatida shakllanib, milliy valyutaning bozor tamoyillari asosida aniqlanishi tashqi iqtisodiy barqarorlikni mustahkamladi va eksport–import jarayonlarida muvozanatning yaxshilanishiga sabab bo'ldi. Kutilmalar kanali esa so'nggi yillarda eng tez rivojlanayotgan mexanizm sifatida maydonga chiqib, Markaziy bankning kommunikatsion siyosati iqtisodiy agentlar ishonchini mustahkamlash, inflyatsion kutilmalarni barqarorlashtirish va pul–kredit siyosati natijalarining prognozlanish darajasini oshirishga yordam bermoqda.

Umuman olganda, O'zbekiston uchun monetar siyosatning optimal modeli — bu bozor mexanizmlariga asoslangan, Markaziy bankning institutsional mustaqilligini ta'minlaydigan, pul–kredit siyosatining ta'sir kanallarini uyg'unlashtiradigan va iqtisodiy agentlar ishonchiga tayangan tizimdir. Mazkur model inflyatsion targetlash rejimini to'liq joriy etish, iqtisodiy o'sishning barqarorligini ta'minlash va makroiqtisodiy xavflarni samarali boshqarish uchun mustahkam nazariy–amaliy asos yaratadi. Uzoq muddatli istiqbolda bunday yondashuv O'zbekistonning ochiq, barqaror va raqobatbardosh iqtisodiy tizimini shakllantirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Farmoni (2017). Valyuta siyosatini liberallashtirish chora-tadbirlari to'g'risida. PF–5177-son, 2-sentabr. <https://lex.uz/docs/-3326421>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Qarori (2020). 2021–2023-yillarda O'zbekiston Respublikasi pul–kredit siyosatini rivojlantirish strategiyasi to'g'risida. PQ–4886-son, 12-noyabr.
3. O'zbekiston Respublikasi Qonuni (2020). O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki to'g'risida. O'RQ–637-son, 11-noyabr.
4. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki (2023). Pul–kredit siyosatining asosiy yo'nalishlari – 2024. Toshkent: CBU.
5. Vahobov, A. (2018). Pul–kredit siyosatining milliy iqtisodiyotga ta'siri. O'zbekiston Fanlar akademiyasi jurnali, 4(2), 45–56.
6. Zoyirov, Sh. (2020). Banklararo likvidlik bozori va foiz siyosatining iqtisodiy rivojlanishga ta'siri. Iqtisodiy tadqiqotlar, 3(1), 22–34.
7. Saidova, N. (2021). Inflyatsion targetlash sharoitida fiskal va monetar siyosat uyg'unligi. Moliyaviy barqarorlik jurnali, 5(3), 12–27.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 11

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>